

!!! 2025.gada 13.augusta papildu izņēmumi LLVS un ekoshēmu nosacījumu izpildē

Nemot vērā, ka **nelabvēlīgie laikapstākļi 2025. gadā** jau trešo gadu pēc kārtas **negatīvi ietekmē lauksaimniecību**, radot **būtiskus zaudējumus** un **apdraudot saimniecību dzīvotspēju**, īpaši augsto ražošanas izmaksu dēļ, ir pieņemts lēmums **papildināt atkāpes no LLVS un ekoshēmu prasībām**.

!!! Šie izņēmumi attiecas uz atbalsta pretendentiem, kuri LAD EPS ir pieteikuši salnu vai lietavu skartās teritorijas.

2025. gadā

1. 7 LLVS standarta (augu maiņa):

☒ Netiks piemērots atbalsta samazinājums, ja **nebūs iespējams iesēt starpkultūru pēc kukurūzas**.

2. Intervence LA10.1. "Zaļas joslas"

☒ pieļaujams, ka izveidotā buferjosla izmantota ražas novešanai no lauka

☐ **Nosacījums:** Buferjosla jāatjauno līdz **2026. gada 25. jūnijam**.

3. KLP SP investīciju atbalsta intervences

☒ pieļaujamās atkāpes projektu īstenošanas uzsākšanas termiņā

☐ **Nosacījums:** termiņš pagarināts līdz 2025.gada 1.decembrim

2026. gadā:

Atbalsta samazinājums netiks piemērots, ja nebūs izpildīti šādi nosacījumi:

4. 5 LLVS standarts - *Augsnes apstrāde, lai ierobežotu augsnes degradācijas un erozijas risku*

☒ No **1. oktobra līdz 15. martam nodrošināta augu veģetācija**, vai

☒ Ziemāji vai starpkultūras **sēti perpendikulāri nogāzes krituma virzienam**.

5. 6 LLVS standarts - *Minimāls augsnes pārklājums, stāvajās nogāzēs*

☒ **nodrošināts augsnes pārklājums** (piemēram, kultūraugi vai zālaugi), vai

☒ **pēc kultūraugu novākšanas platība ir neapstrādāta**.

6. 7 LLVS standarts - *Augu maiņa*

☒ nodrošināta viengadīgo kultūraugu maiņa vismaz 35% no saimniecības rīcībā esošās aramzemes platības (7.1. LLVS)

☒ viengadīgais kultūraugs vienā un tajā pašā laukā netiek audzēts vairāk kā trīs gadus pēc kārtas

7. 6. ekoshēma - *Zālāju saglabāšanas veicināšana*

☒ Netiks ievērots nosacījums **2 gadus pēc kārtas neapart, nelobīt un neirdināt** pieteikto zālāju platību.

☐ **Nosacījums:** Izņēmums piemērojams, tikai par zālāju platību (lauku), par kuru ir iesniegts paziņojums LAD EPS vai LAD mobilajā lietotnē par lietavu postījumiem.

!!! Svarīgi!

Šie izņēmumi attiecas tikai uz saimniecībām, kas ir **pieteikuši salnu un lietavu skartās teritorijas LAD EPS**

IEPRIEKŠ NOTEIKTĀS ATKĀPES:

Papildinājumi izmaiņām atbalsta saņemšanas nosacījumos 2025. gadā, ņemot vērā nelabvēlīgo laikapstākļu ietekmi – arī jūlijā laikapstākļi nav uzlabojušies, lietavas turpinās visā Latvijā un situācija uz laukiem turpina pasliktināties.

!!! Izmaiņas, kas veiktas pēc 2025. gada 14. jūlija, ir izceltas ar sarkanu fonta krāsu.

1. Līdz 30. jūnijam tika pagarināts termiņš iesnieguma iesniegšanai, lai pieteiktos tiešajiem maksājumiem un agrovides maksājumiem. Atbalsta samazinājums par iesnieguma iesniegšanu vai grozīšanu laikposmā no 15.maija līdz 30.jūnijam netiks piemērots.

Līdz 30.jūnijam iesniegumā bija jānorāda tas kultūraugs, kurš bija iesēts vai audzēts līdz iesnieguma iesniegšanas brīdim vai, kuru plānojāt šogad iesēt līdz 15.jūlijam.

Pēc 30.jūnija vairs nav iespēju veikt grozījumus iesniegumā, lai pieprasītu jaunus atbalsta veidus un palielinātu platību jau pieteiktajam atbalsta veidam. Tomēr noteiktos gadījumos grozījumi ir nepieciešami arī pēc šī termiņa.

Piemēram, ja iesniegumā ir norādīts kultūraugs par kuru ir pieprasīts arī specifisks kultūraugam paredzēts atbalsts, piemēram, saistītais ienākumu atbalsts, un **kuru neizdevās iesēt** un to arī šogad vairs nedarīsiet, **tad ir jāprecizē iesniegums, norādot faktisko izmantošanas veidu** un jāatsauc specifiskā atbalsta pieprasījums par attiecīgo lauku.

2. **Ja kāda lauka daļa ir izslīkusi vai bojāta**, bet pārējā lauka daļā ir konstatējams deklarētais kultūraugs, par lauku ir pieprasīts kultūraugam īpaši paredzēts atbalsts, piemēram, saistītais ienākumu atbalsts, tad šādos gadījumos **iesniegums nav jāgroza un atbalsts tiks piešķirts** par visu platību.

Ja lauksaimnieks **izslīkušās vai bojātās platības vēlas vasarā apstrādāt**, piemēram, apart vai lobīt, lai iznīcinātu nezāles, vai pārveidot par zaļmēslojuma papuvi, piesējot tauriņziežus, tad to var darīt. Taču, ja vēlaties saglabāt tiesības saņemt specifiskos atbalsta veidus par iesniegumā deklarēto kultūraugu, tad pirms Jūs veiciet lauka apstrādi, par to ir **jāinformē LAD un arī EPS vai LAD mobilajā lietotnē ir jāiesniedz paziņojums** par lietavu postījumiem, tostarp jāpievieno lauka ģeomarkētais fotoattēls, kas parāda postījumu apmēru un piezīmēs jānorāda, kā lauku vēlaties pārsēt.

Informāciju par paziņojumu iesniegšanu par salnu vai lietavu postījumiem Jūs atradīsiet LAD mājas lapā pēc saites <https://www.lad.gov.lv/lv/jaunums/pagarinats-termins-lauku-atbalsta-dienests-aicina-iesniegt-informaciju-par-lietavas-un-salnas-cietusajam-platibam>

3. Šogad zaļmēslojuma platības īpatsvars palielināts no 10% uz **30%**, **par kuru varēsiet saņemt 2. ekoshēmas atbalstu par zaļmēslojuma platību**, taču tas tiks piešķirts tikai par platībām, kas bija pieteiktas līdz 30. jūnijam un kurām bija pieprasīts atbilstošais atbalsts. Ja zaļmēslojuma papuvi ierīkoja izslīkušo vai bojāto kultūraugu platībās, bet līdz 30. jūnijam netika pieteikta, 2. ekoshēmas atbalstu par šīm platībām saņemt nevarēs.

4. Ja **papuvi, tostarp melno, veido platībā, kurā iepriekšējā gada bija zālājs**, un to nepaguva apart līdz 30.maijam, tad šogad tas netiks uzskatīts par pārkāpumu, ja to izdarīs vēlāk.

5. **Sēklaudzēšanas platības**, kurās kultūraugs bija attīstības fāzē, kad bija iespējams noteikt šķirņu atšķirības, **lauku apskatei VAAD šogad varēja pieteikt līdz 30. jūnijam**. Par attiecīgajām platībām ir tiesības pretendēt arī uz saistīto ienākumu atbalstu par sertificētu sēklaudzēšanas platību.

Lai saņemtu saistīto ienākumu atbalstu par sertificētas labības, sēklas kartupeļu, stiebrzāļu un lopbarības augu sēklu platībām vai atbalstu par cietes kartupeļiem, ir jāizpilda vidējais ražības rādītājs atbalstam pieprasītajās platībās. **Ja ražības rādītāju nevarēs izpildīt dēļ nelabvēlīgajiem laikapstākļiem, tad, lai saglabātu tiesības saņemt saistīto ienākumu**

atbalstu ir jāinformē LAD, iesniedzot paziņojumu par lietavu postījumiem, izmantojot EPS vai LAD mobilo lietotni, tostarp jāpievieno lauka ģeomarkētais fotoattēls, kas parāda postījumu apmērus. Vairāk informāciju par paziņojuma iesniegšanu atradīsiet LAD mājas lapā, kuras saite norādīta jau iepriekš.

6. Lai saņemtu saistīto ienākumu **atbalstu par dārzeņu un augļu platībām**, tad noteikumi paredz, ka attiecīgajās platībās ir jānovāc raža. Ja nelabvēlīgu laikapstākļu dēļ dārzeņu vai augļu platības **ir cietušas un tajās nebūs raža, kuru novākt, tad lauksaimnieks joprojām saglabās tiesības saņemt saistīto ienākumu atbalstu, ja būs iesniedzis LAD paziņojumu par salnu vai lietavu postījumiem par attiecīgo platību**. Vairāk informāciju par paziņojuma iesniegšanu atradīsiet LAD mājas lapā, kuras saite norādīta jau iepriekš.

7. Ekoshēmas atbalstu par zālāju saglabāšanas veicināšanu var saņemt, ja atbalstam pieteiktā zālāju platība netiek aparta, lobīta un irdināta. Taču, ja šogad **dēļ lietavām un pārlietu lielā mitruma zālājs ir bojāts**, ganot dzīvniekus vai tehnika tajā atstājusi dziļas sliedes, tad šādus zālājus **var atjaunot un joprojām tiks saglabātas tiesības saņemt ekoshēmas atbalstu**. Zālāju apart un lobīt gan nedrīkst, drīkst izlīdzināt virsmu, piemēram, ecējot. **Lai saglabātu tiesības saņemt ekoshēmas atbalstu, jāiesniedz LAD paziņojums par lietavu postījumiem par attiecīgo platību**. Vairāk informāciju par paziņojuma iesniegšanu atradīsiet LAD mājas lapā, kuras saite norādīta jau iepriekš.

8. Lai saņemtu tiešos maksājumus, lauksaimniekam ir jāatbilst aktīva lauksaimnieka nosacījumam. Taču, ja nelabvēlīgu laikapstākļu dēļ šogad nācies mainīt lauku apsaimniekošanu un cietušo vai bojāto kultūraugu izveidotas papuves (kuras deklarētas iesniegumā), un tāpēc nav iespējams sasniegt standarta izlaides rādītāju (300 EUR/ha), tad - ja šis kritērijs tika izpildīts 2024.gadā - lauksaimnieks arī šogad tiks atzīts par aktīvu lauksaimnieku.

8. Atvieglota marķētās dīzeļdegvielas ar samazinātu akcīzes nodokli daudzuma piešķiršana papuvju platībām.

Ja lauksaimniekam papuvju platība pārsniegs 30% no kopējās platības, tad administrējot marķētās dīzeļdegvielas ar samazinātu akcīzes nodokļa likmi piešķiršanu 2025./2026. saimnieciskajam gadam, marķēto dīzeļdegvielu piešķirs par 30% papuves platību. Piemēram, ja deklarētā papuves platība veido 40% no kopējās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības, lauksaimniekam marķētās dīzeļdegvielas daudzumu piešķirs par 30% papuvju platības, bet nepiešķirs par atlikušajiem 10% papuvju platības.

~~9. Ja laikapstākļu dēļ nav iespējams nodrošināt zālāju biotopu apsaimniekošanu, pretendējot uz atbalstu LA10.5 Zālāju biotopu apsaimniekošana, lauksaimnieks informē Lauku atbalsta dienestu par ārkārtas apstākļiem, kas ietekmē bioloģiski vērtīgā zālāja apsaimniekošanu, attiecīgi pieļaujams platību neganīt, nepļaut un nenovākt. Saglabājas iespēja saņemt atbalsta maksājumu. Smalcināšana šajās platībās nav pieļaujama.~~

~~Ja laikapstākļu dēļ nav iespējams nodrošināt aramzemē sēto zālāju, tīrsējā sēto tauriņziežu vai ilggadīgo zālāju platību noganīšanu vai nopļaušanu līdz 15. augustam, vai – attiecībā uz zālāju platībām, ko izmanto ārstniecības augu vākšanai vai nektāra iegūšanai biškopībā (tostarp platībās, kurās īsteno lauku attīstības intervenci LA10.4 “Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām”, LA10.5 “Zālāju biotopu apsaimniekošana” vai LA11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”) – līdz 15. septembrim, saglabājas iespēja saņemt atbalsta maksājumu.~~

Lauksaimniekam nav jāinformē Lauku atbalsta dienests par ārkārtas apstākļiem, kas ietekmē bioloģiski vērtīgā zālāja apsaimniekošanu.

10. Bioloģiskajiem lauksaimniekiem:

- **VAAD izdod vispārējo atļauju līdz 15.jūlijam** izmantot vasarāju labību, lopbarības augu, vasaras rapša un pārējo eļļas augu sugu sēklas, kas nav iegūti ar bioloģiskās lauksaimniecības ražošanas metodi;
- kontroles institūcijas **nepiemēros pārkāpumus**, ja nebūs nodrošināts tauriņziežu īpatsvars 20% apmērā, netiek nodrošināta pietiekama kultūraugu stādīšanas, sēšanas vai audzēšanas optimālās biežība vai tiek konstatēta pārlietu liela nezāļainība (pieļaujama pārmērīga nezāļainība, ja kopšanas darbus ietekmējis ilgstošais mitrums, kā arī, ja augi nav uzdīguši vai to dīgstība bijusi zema, kā arī tie iznīkuši pēc iestādīšanas);
- ja ārkārtas apstākļu ietekmē papuvju platības pārsniedz 25% no kopējās saimniecības aramzemes platības, **atbalstu piešķirs par visu papuvju platību.**

11. Nobeigumā vēlamies uzsvērt, lauksaimnieks vienmēr, kad redz, ka nevarēs izpildīt kādu atbalsta saņemšanas nosacījumu no viņa neatkarīgu apstākļu dēļ, tad joprojām viņš saglabās tiesības saņemt atbalstu, ja savlaicīgi informēs LAD par apstākļiem.